

SREČNO 300!

Idejna zasnova revitalizacije klasirnice v premogovniku Velenje

DEVANA REITER

Magistrsko delo Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo | Mentor: doc.dr. Špela Hudnik

Premogovnik Velenje v Šaleški dolini predstavlja največje slovensko nahajališče premoga in je danes še edini delujoči premogovnik v Sloveniji. Njegovo delovanje se zaradi pomanjkanja lignita, ekoloških razlogov in predvsem Evropske direktive o izstopu iz premoga postopoma opušta. Energetski prehod bo za sabo pustil številne posledice v gospodarstvu, družbi ter navsezadnje tudi v samem prostoru. Veliko mest, med njimi tudi Velenje, bo postavljenih pred vprašanje, kako se soočiti s transformacijo mesta. V projektu obravnavam klasirnico kot del premogovniškega proizvodnega kompleksa, ki že 25 let ne obratuje več. Že večkrat je bila predlagana za rušitev, kar pa bi z vidika industrijske kulturne dediščine, kot tudi z vidika prepoznavnih prostorskih dominant, za prostor predstavljalo nepredstavljivo škodo. V nalogi se ukvarjam z vprašanji industrijske dediščine, identitete prostora, povezovanja različnih zgodovinskih plasti ter oživiljanja opuščene grajene strukture. Ključno izhodišče pri revitalizaciji obstoječega degradiranega objekta so načela trajnostnega razvoja in ponovne uporabe. Prilagodljiva ponovna uporaba daje mestu novo življenje, ter prepreči degradacijo obstoječih zapuščenih območij. Opuščena klasirnica s svojo dominantno lego v prostoru predstavlja izjemno priložnost za umestitev novih programov za potrebe mesta. Z nalogo želim kritično opozoriti na pomen prepoznavanja pomembnih degradiranih struktur v mestih, ki brez strokovne valorizacije postanejo predmet rušitve za nove investicijske projekte, kar pa seveda ni skladno z načeli krožnega gospodarstva, ter varstva okolja. Glavna vizija mesta Velenje in njegovega nadaljnjega razvoja temelji na športno-rekreacijskem turizmu. Mestna občina Velenje namerava razširiti obstoječi rekreacijski prostor ob Velenjskem jezeru z novim adrenalinsko-rekreacijskim centrom. Namesto izgradnje novih športno-rekreacijskih površin in objektov je opuščena stavba klasirnice s svojo tipološko zasnovo izjemna priložnost za umestitev predvidenih programov in hkrati omogoča, da kompleks postane del javne mestne strukture. Objekt klasirnice se s svojo obstoječo konstrukcijsko zasnovo primarnega armiranobetonskega skeleta in kompozicijo fleksibilnih volumnov v notranjosti stavbe ohrani. Prav tako se ohranijo pomembni premogovno-industrijski elementi objekta (silosi), ki ohranjajo premogovno identiteto samega prostora. Na novo pa se umestijo športno-rekreacijski programi, ki se skozi etaže med seboj vertikalno prepletajo. Projekt prenove objekta umešča nove dejavnosti za potrebe mesta v že obstoječe volumne in poskuša vzpostaviti dialog med novimi funkcijami in notranjostjo objekta s širšim mestnim prostorom. Projekt SREČNO 300 s svojim imenom opozarja na premogovno dejavnost ter hkrati simbolično izkazuje srečo samemu objektu v novem obdobju življenjskega cikla in v novi oporabi.

1. OHRANJANJE KONSTRUKCIJE

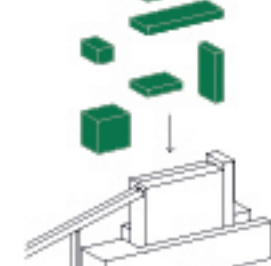
Objekt klasirnice se s svojo obstoječo konstrukcijsko zasnovo primarnega armiranobetonskega skeleta in kompozicijo fleksibilnih volumnov v notranjosti stavbe ohrani. Prav tako se ohranijo pomembni premogovno-industrijski elementi objekta (silosi), ki ohranjajo premogovno identiteto samega prostora.

Shema ohranjanja konstrukcije klasirnice

2. VSTAVLJANJE NOVIH PROGRAMOV V OBSTOJEČE VOLUMNE

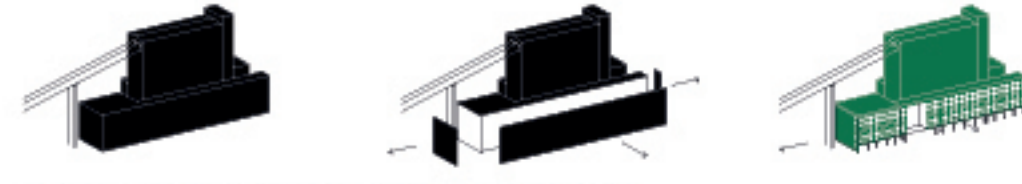
Na novo se umestijo športno-rekreacijski programi, ki se skozi etaže med seboj vertikalno prepletajo. Projekt prenove objekta umešča nove dejavnosti za potrebe mesta v že obstoječe volumne.

Shema vstavljanja novih volumnov

3. ODPIRANJE FASADNIH POLNIL IN ODPIRANJE STAVBE JAVNOSTI

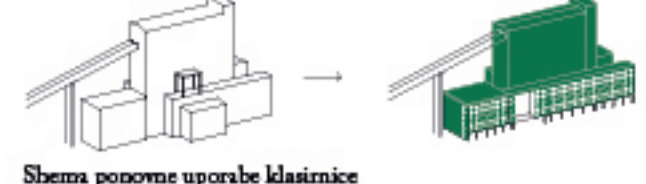
V nižjih etažah stavbe, kjer je stavba sestavljena iz treh volumnov, se zaradi lažjega prehajanja svetlobe odstranijo fasadni polnila.

Shema odpiranja fasadnih polnil in odpiranje klasirnice javnosti

4. VZPOSTAVITEV NOVEGA PROSTORA INTERAKCIJE IN VKLJUČEVANJA SKOZI ŠPORT IN DEDIŠČINO

Projekt poskuša vzpostaviti dialog med novimi funkcijami in notranjostjo objekta s širšim mestnim prostorom.

Shema ponovne uporabe klasirnice

01. transportna linija NEKOC

LEGENDA:

● aktivno obratuje

○ ne obratuje več

02. transportna linija DANES

LEGENDA:

● aktivno obratuje

○ ne obratuje več

03. transportna linija PREDLOG

LEGENDA:

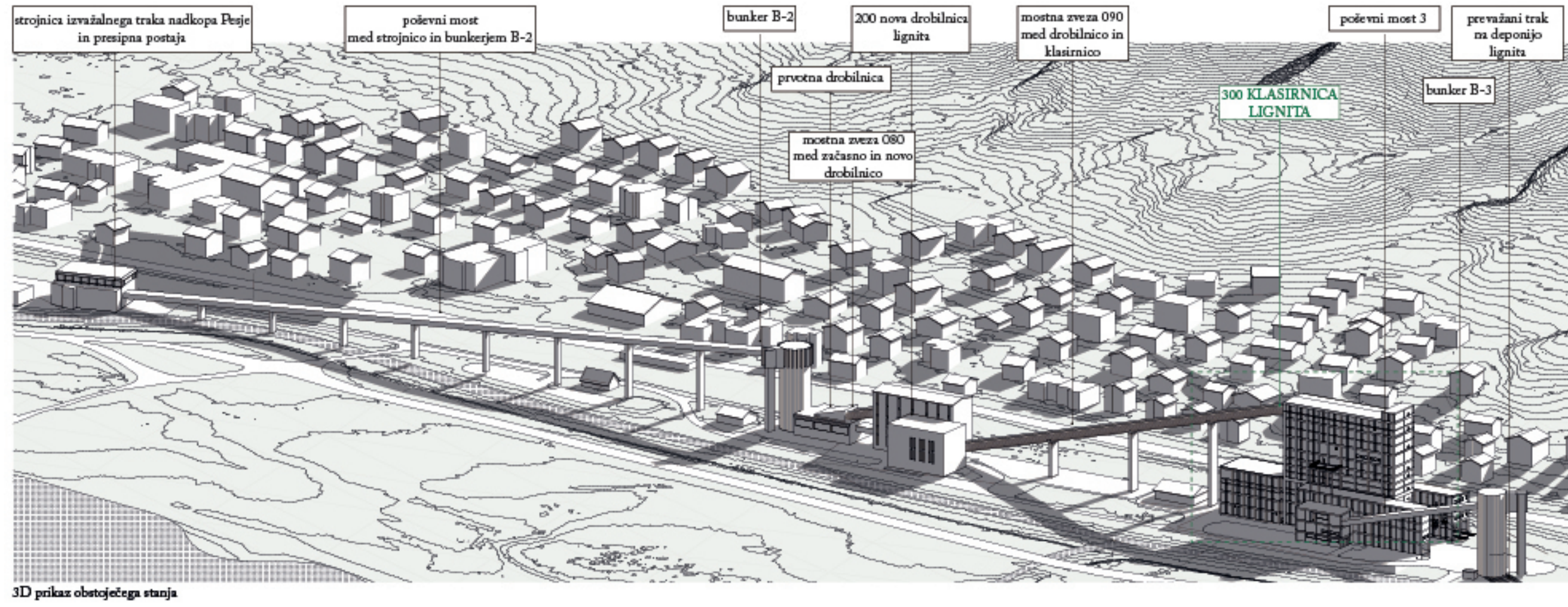
● aktivno obratuje

○ ne obratuje več

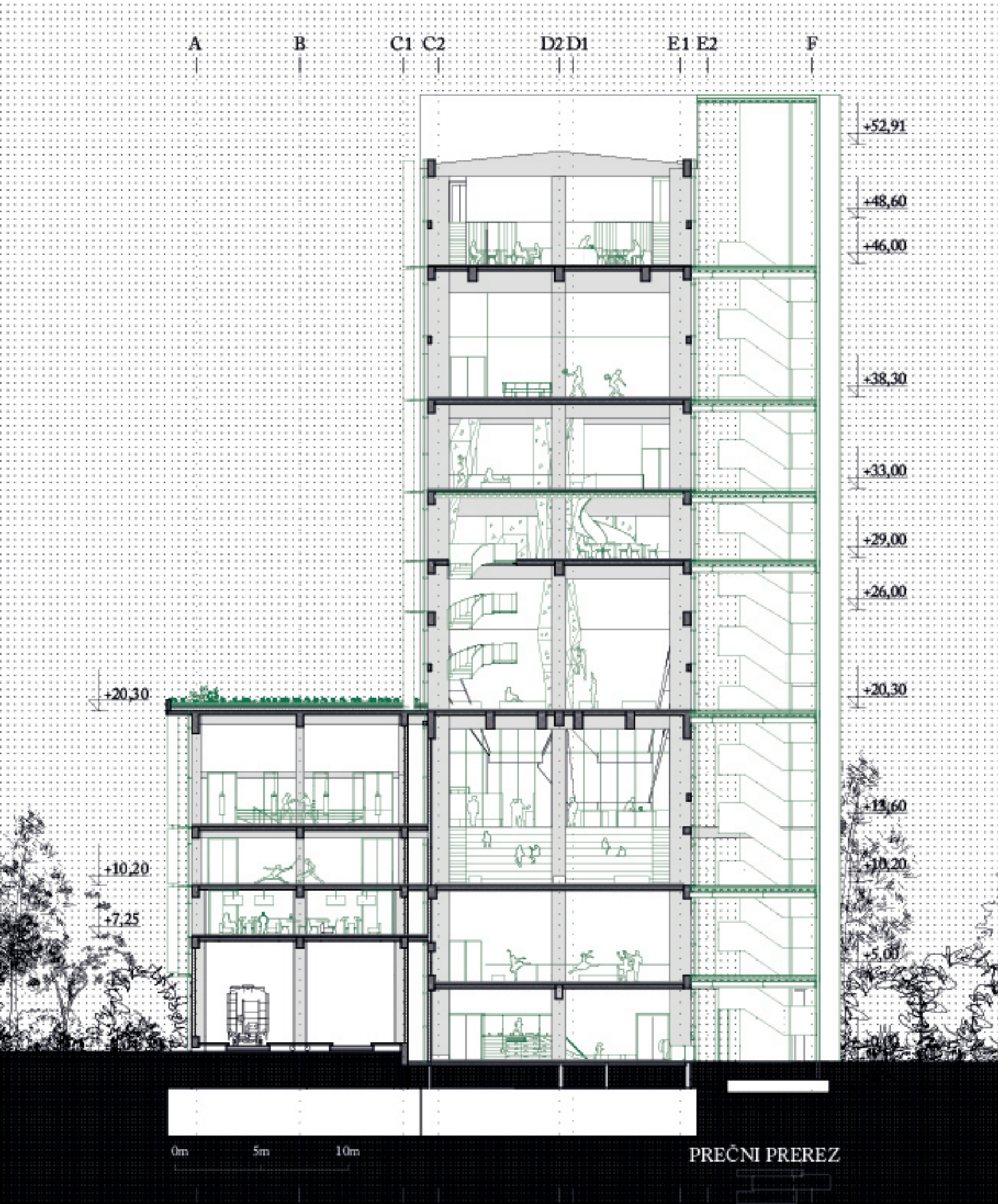
● rušitev - možnost za prenovo

● predlog rešitve

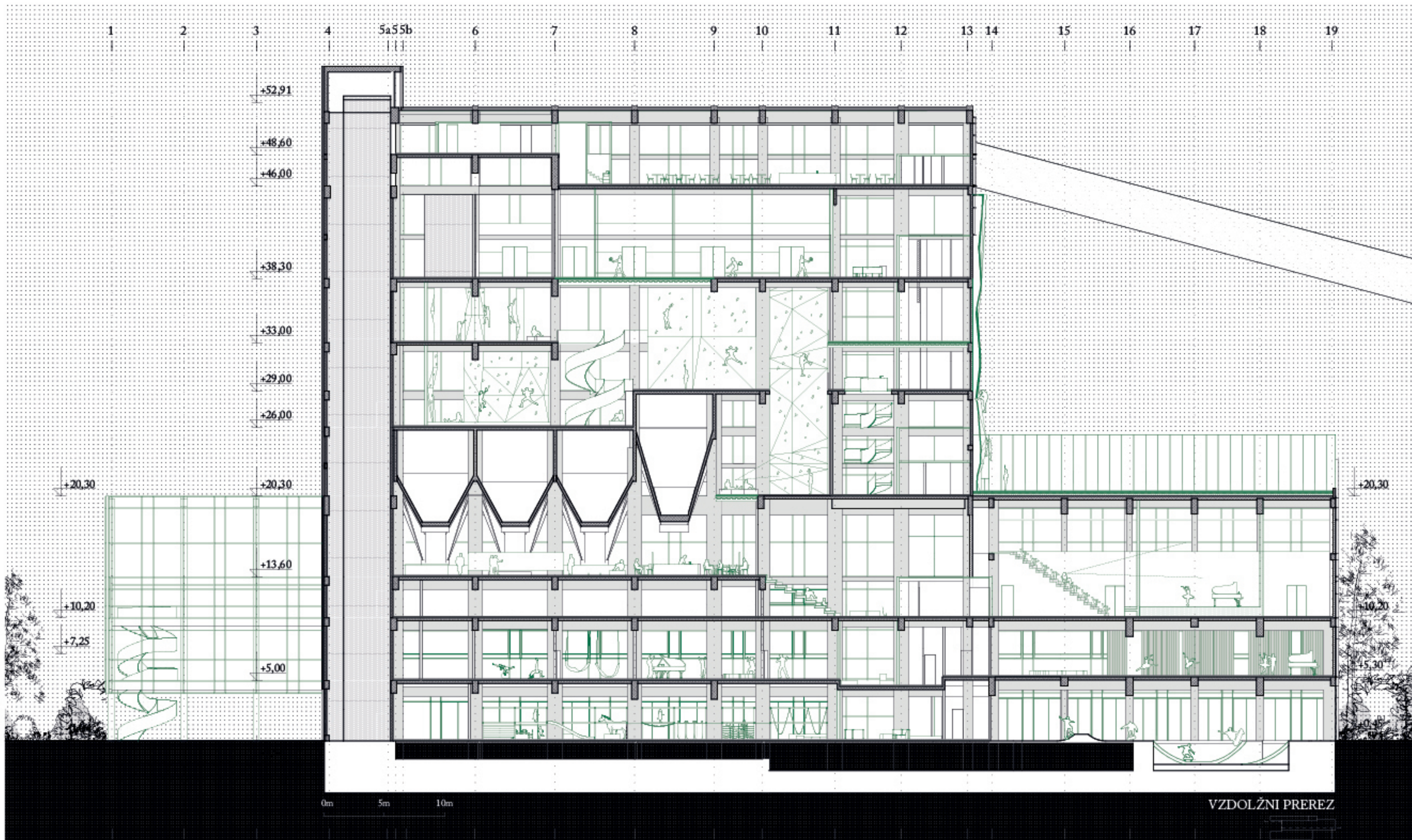
Shema delovno-transportne linije

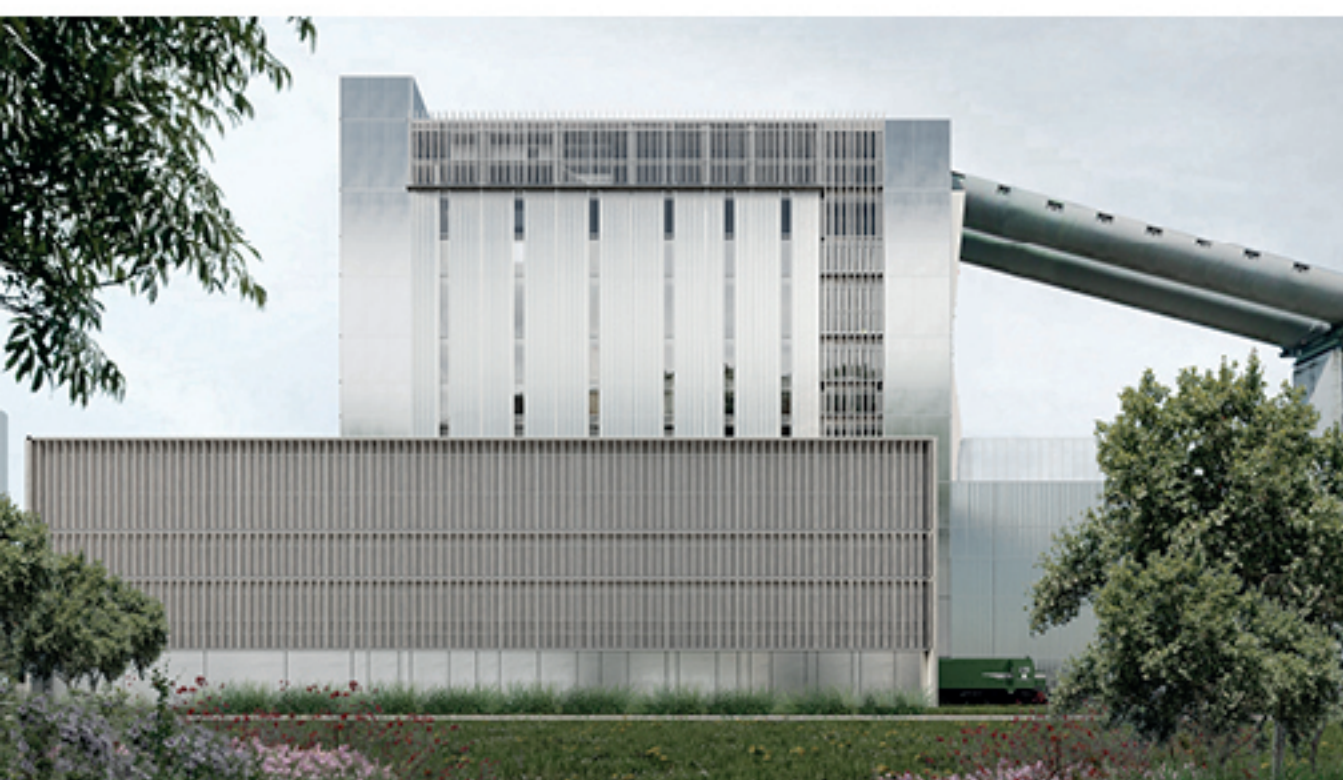
3D prikaz obstoječega stanja

PREČNI PREREZ

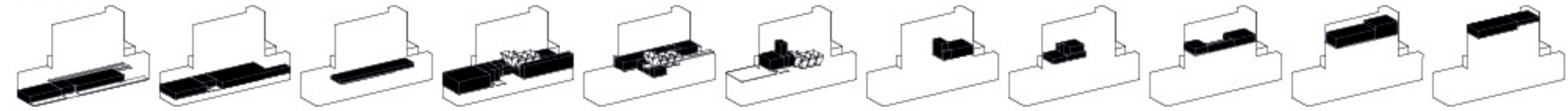

VZDOLŽNI PREREZ

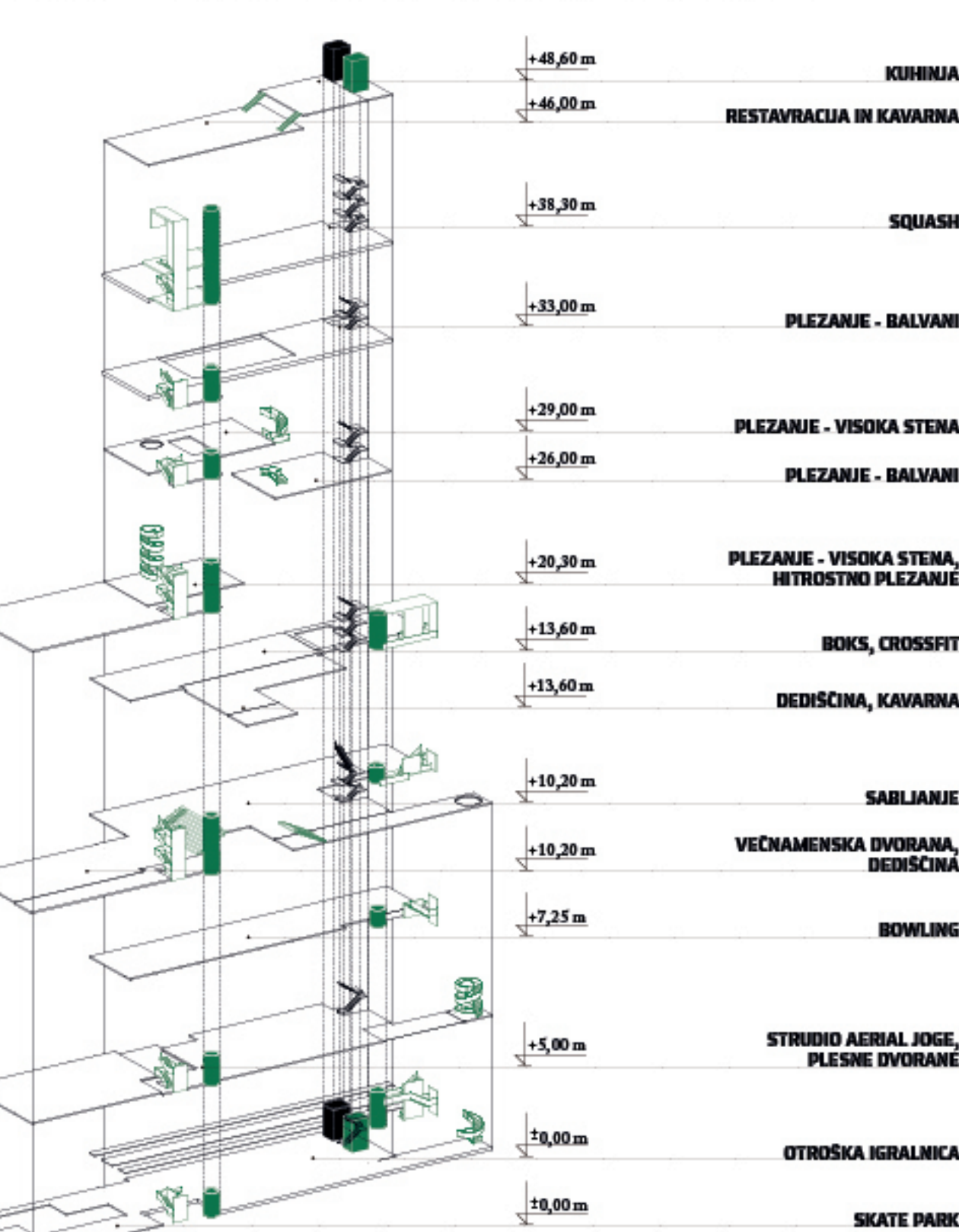
PROGRAMSKA SHEMA

Obravnavan objekt se nahaja v mestu Velenje za katero velja, da je športno mesto. Koncept zasnove temelji na večplastnosti zaradi velikosti samega objekta in kapacitete obiskovalcev. Prenova zajema tako kulturne programe, kot številne športne programe, ki so namenjeni najrazličnejšim obiskovalcem.

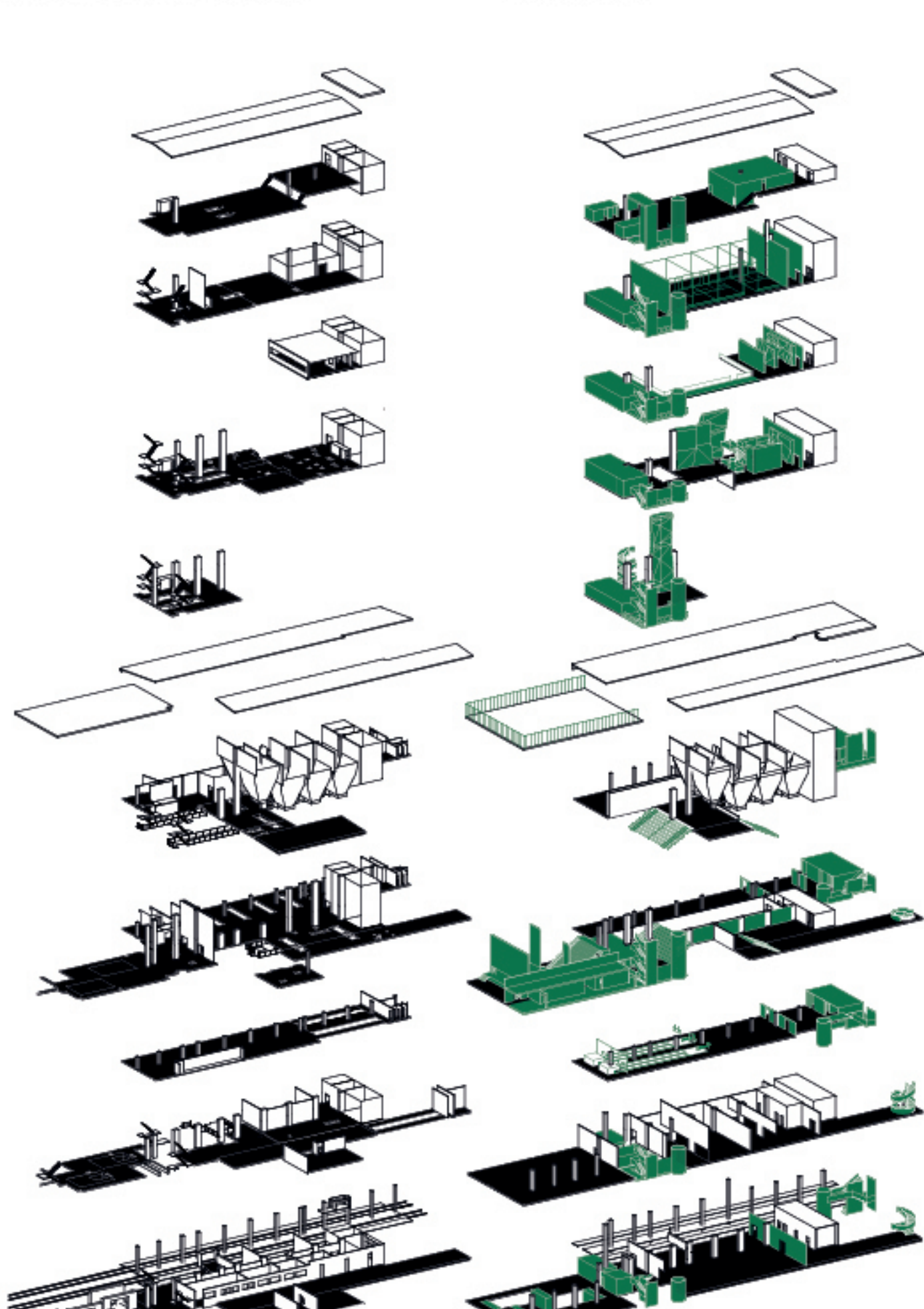
KOMUNIKACIJE

Objekt klasične je premogovniški kompleks, ki je kot celota namenjen prehajanju in sortiranju premoga. Kompleks vsebuje komunikacije, ki niso primerne za javno uporabo. Obstoječe komunikacijsko jedro v projektu prenove ohranimo. Zaradi osrednjih slosov, ki popolnoma prekinjo stavbno konstrukcijo je veliko etažnih plošč v stavbi trenutno nedostopnih. Zato je nujno potrebno zasnovati novo komunikacijsko jedro, ki bo omogočalo dostopnost javnosti do vseh prostorov. Zaradi maksimalne izkoriščenosti stavbne kapacitete se komunikacijsko jedro prestavi na fasado. S tem se lahko notranjost stavbe maksimalno izkoristi za novo vstavljene programe.

LEGENDA: ● dvigala ○ stopnišča ● sekundarne komunikacije

OBSTOJEČE STANJE

LEGENDA: ● obstoječe ● dozidave

PREDLOG

